

ÎNCHEIERE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Igor Baban, reprezentat de avocatul Petru Răileanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Baban împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Igor Baban și a fost menținută hotărârea din 11 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La data de 03 februarie 2017 Igor Baban a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 21 mai 2010 s-a adresat cu plângere la Procuratura raionului Briceni, prin care a solicitat tragerea la răspundere penală a colaboratorilor Penitenciarului nr. 2 din or. Lipcani, Vladislav Moscaliuc și Oleg Gușu pe faptul maltratării sale, care a avut loc la 19 mai 2010, însă prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Briceni din 07 iunie 2010 a fost refuzat în pornirea urmăririi penale.

A menționat că, la data de 02 iulie 2010 a depus la Procuratura raionului Briceni plângere împotriva ordonanței din 07 iunie 2010, însă nu a primit răspuns la această plângere.

A susținut că, la data de 18 august 2010 s-a adresat la judecătorul de instrucție cu plângere în ordinea art. 313 CPP și la data de 16 noiembrie 2010 a depus o cerere suplimentară la plângerea enunțată, prin care a contestat ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 07 iunie 2010 și acțiunile procurorului în Procuratura raionului Briceni, iar prin încheierea Judecătoriei Briceni din 11 martie 2011 a fost anulată ordonanța enunțată, cu restituirea materialelor procurorului în Procuratura raionului Briceni pentru efectuarea unui control suplimentar în baza art. 274 CPP.

A afirmat că, la data de 05 mai 2011 procurorul în Procuratura raionului Briceni,

prin ordonanță, a refuzat în pornirea urmăririi penale pe faptul maltratării sale la 19 mai 2010.

A relevat că, la data de 13 iunie 2011 a depus la procurorul în Procuratura raionului Briceni plîngere împotriva ordonanței din 05 mai 2011, însă acesta, prin ordonanța din 22 iunie 2011 a respins plîngerea.

A invocat că, la data de 01 iulie 2011 a depus la judecătorul de instrucție plîngere în ordinea art. 313 CPP, prin care a contestat atât ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 05 mai 2011, cât și cea de respingere a plîngerii din 22 iunie 2011, iar prin încheierea din 20 iulie 2011 a Judecătoriei Briceni a fost anulată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 05 mai 2011, cu restituirea materialelor procurorului în Procuratura raionului Briceni pentru efectuarea unui control suplimentar în baza art. 274 CPP.

A declarat că, la data de 12 septembrie 2011 Procuratura raionului Briceni a dispus pornirea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011078013 pe faptul maltratării sale la data de 19 mai 2010 de către colaboratorii Penitenciarului nr. 2, or. Lipcani, Vladislav Moscalciuc și Oleg Gușu.

A precizat că, urmărirea penală a fost pornită numai după ce s-a adresat la Parlamentul RM cu o cerere suplimentară, solicitând tragerea la răspundere penală a colaboratorilor Penitenciarului nr. 2, or. Lipcani, Vladislav Moscalciuc și Oleg Gușu conform art. 328 alin. (2) lit. a) din Codul penal.

A menționat că, prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General, Andrei Pîntea din 22 septembrie 2011 a fost retrasă cauza penală nr. 2011078013 de la Procuratura militară Bălți și transmisă Procuraturii raionului Briceni pentru organizarea exercitării urmăririi penale.

A susținut că, la data de 30 decembrie 2011, Procuratura raionului Briceni a dispus încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011078013, iar la data de 23 ianuarie 2012 a depus la Procuratura raionului Briceni o plîngere împotriva ordonanței de încetare a urmăririi penale din 30 decembrie 2011.

A afirmat că, la data de 01 februarie 2012, procurorul raionului Briceni a respins cererea din 23 ianuarie 2012, iar la data de 06 februarie 2012 a depus la judecătorul de instrucție plîngere în ordinea art. 313 CPP, prin care a contestat ordonanța de încetare a urmăririi penale din 30 decembrie 2011 și cea de respingere a plîngerii din 01 februarie 2012.

A invocat că, tot la data de 06 februarie 2012, în adresa mai multor instituții de stat au fost expediate plîngeri privind dezacordul cu ordonanța de încetare a urmăririi penale din 30 decembrie 2011.

A mai invocat că, la data de 05 martie 2012 Procuratura Generală a înaintat Procuraturii raionului Briceni indicații concrete în vederea asigurării plenitudinii examinării alegațiilor sale privind maltratarea sa la data de 19 mai 2010.

A relevat că, la data de 19 martie 2012 Procuratura raionului Briceni a dispus anularea ordonanței din 30 decembrie 2011, cu dispunerea reluării urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011078013.

A declarat că, prin încheierea din 03 aprilie 2012 a Judecătoriei Briceni a fost respinsă plîngerea sa ca neîntemeiată, iar prin încheierea din 24 mai 2012 a Judecătoriei Briceni, în baza art. 249 CPP, din oficiu a fost corectată eroarea evidentă

din încheierea din 03 aprilie 2012 a Judecătoriei Briceni prin substituirea sintagmei „neîntemeiată” cu sintagma „inadmisibilă” și data emiterii încheierii din „03 aprilie 2012” în „13 martie 2012”.

A menționat că, la data de 30 iunie 2014 Procuratura raionului Briceni l-a informat că, urmărirea penală pe cauza penală nr. 2011078013 a fost finisată și la data de 27 iunie 2014 cauza a fost expedită pentru examinare în fond la Judecătoria Briceni.

A susținut că, ulterior, în luna februarie 2015 Judecătoria Briceni a expediat cauza penală pentru examinare după competență la Judecătoria Militară, mun. Chișinău și prin sentința din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Militare, mun. Chișinău au fost achitați Vladislav Moscalciuc și Oleg Gușu de învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (2) lit. a) din Codul penal.

A afirmat că, prin decizia din 11 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău au fost admise apelurile acuzatorului de stat și al părții vătămate, Ghenadie Bajurean, casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Vladislav Moscalciuc și Oleg Gușu au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) din Codul penal și prin aplicarea art. 60 din Codul penal au fost eliberați de răspundere penală, însă prin decizia din 14 iunie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, cauza fiind remisă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

A relevat că, prin decizia din 22 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău Vladislav Moscalciuc și Oleg Gușu au fost condamnați la câte 3 ani închisoare, cu aplicarea art. 90 din Codul penal.

A invocat că, a depus plîngerea la data de 21 mai 2010, cauza penală a fost pornită la data de 12 septembrie 2011 și a fost finisată la data de 27 iunie 2014, astfel, plîngerea sa a fost examinată de către Procuratura raionului Briceni timp de 04 ani și 01 lună.

A mai invocat că, cauza penală s-a aflat la organul de urmărire penală și în instanțele judecătorești timp de 06 ani și 07 luni.

A precizat că, la moment, decizia din 22 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost contestată cu recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție și o decizie irevocabilă pe acest dosar nu a fost încă emisă.

A considerat că, respectiva cauză penală nu a fost una complexă, figurând doar doi inculpați, astfel, într-o societate democratică pe o asemenea cauză urma a fi efectuată urmărirea penală și examinată cauza în instanța de judecată în cel mult un an.

De asemenea, a considerat că, în urma încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale de către organul de urmărire penală și instanțele judecătorești i-a fost cauzat un prejudiciu moral în mărime de 500 000 de lei.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral în mărime de 500 000 de lei.

Prin hotărârea din 11 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, tergiversarea examinării cauzei nu a avut loc din vina instanței de judecată, dat fiind faptul că, însuși părțile la

proces și-au valorificat drepturile procedurale prevăzute de legislația în vigoare (înaintarea diferitor plângeri, a cererii de accelerare, a cererilor de apel și recurs).

Totodată, prima instanță a reținut că, reclamantul nu deține în cauza penală statut de bănuit, învinuit sau inculpat pentru a pretinde la repararea prejudiciului cauzat ca urmare a încălcării dreptului la durata rezonabilă a procedurii penale. Or, acesta a fost recunoscut ca parte vătămată în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei în instanța de judecată.

Prin decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Igor Baban și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 12 mai 2018 Igor Baban, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen și admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece a fost interpretată eronat legea.

A menționat că, cauza penală s-a aflat la organul de urmărire penală și în instanțele judecătorești mai mult de 07 ani.

A considerat că, respectiva cauză penală nu a fost una complexă, figurând doar 2 inculpați, astfel, într-o societate democratică pe o asemenea cauză urma a fi efectuată urmărirea penală și examinată în instanța de judecată cel mult un an, însă acțiunile procesuale pe caz au fost efectuate de către organul de urmărire penală cu întreruperi nemotivate. Astfel, timp de 04 ani și o lună de zile, organul de urmărire penală a efectuat 20 de acțiuni procesuale, iar restul timpului a fost pierdut în zadar, cauza având întreruperi nemotivate mai mult de 30 de zile calendaristice.

A susținut că, instanțele judecătorești au amânat ședințele de judecată pe perioade de timp destul de lungi.

A afirmat că, procedura examinării cauzei la Curtea de Apel Chișinău a fost accelerată numai după ce a depus o cerere de accelerare a examinării cauzei, dar pînă la depunerea acestei cereri ședințele de judecată erau amânate pe un termen de o lună sau mai mult.

A relevat că, pe parcursul urmăririi penale și a judecării cauzei a avut un comportament adecvat, însă procurorii care au instrumentat cauza dată au avut un comportamentul neadecvat de la începutul examinării plîngerii sale, au emis cîteva ordonanțe ilegale de refuz în pornirea urmăririi penale, ulterior ordonanțe de încetare a urmăririi penale.

A mai indicat că, după anularea acestor ordonanțe acțiunile procesuale au fost efectuate cu întârzieri nemotivate. Instanțele judecătorești au examinat plîngerile sale în ordinea art. 313 CPP aproximativ un an de zile, iar ca rezultat nici pînă în prezent, după 06 ani și 08 luni nu a fost emisă nici o decizie finală pe acest dosar.

A declarat că, procesul a fost și este unul deosebit de important și, anume, prezentarea de către stat a unei explicații plauzibile cu privire la leziunile corporale apărute pe corpul său la data de 19 mai 2010, ceea ce s-a efectuat după o perioadă de 06 ani și 07 luni, repunerea în drepturile garantate de art. 3 CEDO, beneficierea de o investigație efectivă a plîngerii sale cu privire la aplicarea relelor tratamente de către agenții statului, etc.

A precizat că, în privința recurentului au fost încălcate și alte drepturi ale sale prevăzute de legislația penală și toate aceste încălcări au legătură cu tergiversarea acestui dosar.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 21 noiembrie 2017.

Recurentul a recepționat decizia instanței de apel la data de 16 martie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 12 mai 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în

temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Igor Baban, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Igor Baban, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Igor Baban, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Igor Baban, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic